

TRIBUN

REDACTIA

Deak Ferecz-utca nr. 26.

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an 10 "
Pe 1 lună 2 "

Nr.ii de Duminecă pe au 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

Invățăături.

(g) Alegerile acum săvârșite ni-au dat privilegiu la multe învățăături. Scoatem de data asta la suprafață mai ales una.

De când am început discuția pentru părăsirea pasivității și pentru intrarea Românilor în activitatea parlamentară, totdeauna am accentuat, că nu avem mari nădejdi dela activitatea deputaților nostri în parlamentul țării. Nu pentru aceea am propagat idea activității, fiindcă doară dela această activitate am fi așteptat vre-o îmbunătățire momentană a situațiunii politice dureroase, în care se află poporul românesc de sub coroana Sftului Ștefan.

Nouă cel puțin, activitatea parlamentară nu ne-a trebuit pentru parlament, ci *pentru popor*. Activitatea parlamentară, *deocamdată*, nu-și va aduce roadele sale *în parlament*, ci *în sânul poporului* însuși.

Pasivitatea ne-a deslipit de popor. Ori cine ce-ar zice, mai presus de ori ce îndoială este faptul, că pătura cultă românească peste tot, măcosebi inteligenții politicieni români s'au despărțit aproape pretutindeni și aproape cu desăvârșire de popor. Poporul a pierdut înțelesul pentru o politică special românească și s'a dat fără nici un scrupul în serviciul diferitelor partide maghiare din țară, mai ales în serviciul partidului liberal, apoi în cel kossuthist.

Se putea zice cu drept cuvânt, că poporul românesc din Ungaria și Ardeal nu face politica și nu aprobă politica, pe care o vestește și o face inteligența română, politicienii români.

Guvernele, cari s'au succedat dela 1867 încoaci aduceau legi după legi tot mai asupritoare pentru poporul românesc. Toate legile, cari au fost aduse în contra noastră, au fost spriginite și laudate din partea tuturor partidelor din dieta țării și cu toate acestea masele mari ale alegătorilor români alegeau înșiși pe deputații, cari votau legile asupritoare pentru noi. Episcopii nostri mergeau, ce e drept, din când în când în deputație pe la domnii ministri, dar' credincioșii Sfinților Părinți votau pe candidații ministrilor, la cari ne plângeam.

Noi vestim nemulțumirea poporului, dar poporul votă cu aceia, cari pricinuiau nemulțumirea aceluiaș popor. Era într'adevăr afară din cale comic lucrul acesta. Dar' noi nu voiam să înțelegem imposibilitatea acestei situațiuni.

Rușinea asta am voit să o spălăm prin intrarea noastră în activitatea parlamentară. Am voit să arătăm, că poporul românesc din Ungaria și Ardeal *de fapt* este nemulțumit cu situațiunea actuală politică a țării, că pretinde ușurarea sortii sale și drepturi politice egale cu celelalte națiuni ale țării, pretinde să fie considerat ca factor alcătuitor de stat cu naționalitatea sa neștirbită.

Dorința cetățenilor nu se poate lua în conziderare, decât numai atunci, dacă această dorință se *manifestă*. Am încercat manifestarea aceasta prin pasivitate. Ea însă nu a succes, ci tocmai dimpotrivă în loc să producă *unitatea* în manifestare ne-a spart și a distrus orice posibilitate a unei manifestări unitare.

Deci cel mai de aproape scop al activității noastre parlamentare este să aducem poporul nostru întreg la aceea înțelegere a situațiunii noastre publice, care să aibă drept urmare faptul, ca *toate* voturile românești să se dea pentru politica noastră românească.

În scurtul interval de doi ani de zile am ajuns pe acest teren la frumoase rezultate. Dovadă despre aceea, că poporul este accesibil pentru înțelegerea politicii noastre. Rezultatele sunt frumoase, dar departe de a fi multumitoare.

O clasică învățătură zace în faptul, că lupta noastră electorală tocmai acolo a avut succesele cele mai frumoase, unde de decenii se desvolta din partea fruntașilor muncă conștie și stăruitoare pentru luminarea politică a poporului românesc: în comitatele Afau și Caraș-Severin.

Dacă însă și aici este încă mult de lucrat apoi cea mai arzătoare lipsă de muncă politică românească este în celelalte părți, cu deosebire în comitatele Bihor, Făgăraș, Sătmăr, Sălăgiu, Timiș și Torontal.

Deputații nostri așadară să nu vadă *primul obligament* al lor în lupta din parlament, ci în organizarea și luminarea politică a poporului. În scopul acesta toate mijloacele să le pună în aplicare: adunări populare cât mai dese, lățirea ziarelor, broșuri, conferențe, asocieri de tot soiul. Focul sacru neîncetat să primească aliment bogat.

Domnii din Orade, cei din Făgăraș, din Timiș și celelalte părți să ia pildă dela frații din Arad și Lugoj.

Oricum se va face legea electorală, scopul final să fie, ca toate voturile românești ori unde ar fi ele, oricum ar fi împărțite până la unul să se dea pentru politica românească. Este măreț acest scop și greu de ajuns. Vrednic este însă de munca cea mai stăruitoare a tuturor cărturarilor români, cari au inimă pentru poporul lor.

Ori nu este oare rușine, că și acum tot se mai află mulțime de cărturari, cari cu votul lor au spriginit curente politice dușmane poporului lor?

Cea mai de căpetenie învățătură, ce o scoatem din lupta electorală din urmă, este simțul sfinte datorii de a lumina poporul nostru în cele politice și a aduce pe toți în tabăra singur mântuitoare a politicii românești.

In
«Lum
a crede
vre-u
de
ace
al k
naționalităț
dreptul de
gramul nost
progresivă te

Și după c
se adresează către Români zicându-le: «Să fim frați de cruce cu Ungurii».

Declarările făcute de ministru de justiție Polonyi, ne-au deslușit pe deplin, ce fel de vot universal voiesc kossuthiștii. Declarările lui Lengyel Zoltán au revărsat o lumină și mai clară asupra dorințelor lor. Dacă s'ar lua în socotință părerile acestui din urmă, ar fi egal, ca și când ai pune de-a dreptul deputat pe cine ei îl doresc.

«Frate de cruce» poți să fii numai cu acela, care-ți voește binele nu însă care voește să te sărpească.

Este o mare diferență între cele ce le spun cei dela «Lumina» și între cele ce vreau să facă stăpânii lor.

Lumea românească s'a convins despre obrăznicile jidovești, deci ele nu mai prind teren la noi.

Nu le rămâne, de cât și cei dela «Lumina» să-și închidă prăvălia.

Prietenia cu Croații. Ținuta din urmă a Croaților i-a pus pe gânduri pe Maghiari, cari nu de mult se laudau cu pretenia ce există între ei și Croați. Și sunt foarte îngrijorați, căci aceștia pretind comandă în limba croată pentru miliția din Croația, iar căile ferate să fie puse în mâinile unei direcțiuni croate.

Aceasta nu le place conștraților maghiari și se lapadă de prietenia lor cu Croații.

Nici n-au acești din urmă lipsă de pretenie falsă.

Repausul de Duminecă. Ministrul de comerț, Kossuth și-a început activitatea sa sistând repausul de Duminecă pentru oficianții dela băncile de asigurare pe lunile Maiu—August.

Di ministru a rezonat foarte bine, când a luat această hotărîre. Face doar parte din cabinetul unui bărbat de stat, care aduse în vigoare legile politico-bisericești, atât de dăunătoare pentru întreaga țară.

Și în sfârșit odihna nu e pentru cei ce lucră, ci pentru cei ce nu lucră.

ta, 10 Mai.

na liniște
inistrul-
illings-
luă o
onvo-
acestei
scut,
kerle
e și
luna

aților.

amintit
cuma
care
în
ag-
ului

ministerial a
Z. El a fost
eră și a des-

yi recidivist.

Apponyi a primit azi iar o deputațiune, de astădată a artiștilor. În discursul său (atât de indispensabil) el a spus, că pentru ca arta națională să înflorească puternic, trebuie ca și viața națională să fie puternică și deplină, să nu fie ciuntită și trunchiată. Cine cunoaște terminologia apponyistă, știe că prin cinstirea vieții naționale, el înțelege instituția armatei străine germane, în corpul națiunii ungurești.

Părea, că contele a părăsit sau cel puțin a amânat aplicarea acestei teorii pentru a putea ajunge în fotoliul ministerial. Dar să vede că ministrul nu a ajuns să stingă glasul opozanților de tot. Înadajdum însă, că Wekerle și ceilalți oasăgi îi vor ajuta să-l facă să amputească vindicându-l din recidiva aceasta.

«Népszava» despre arondarea colegiilor electorale.

În numărul său de ieri «Népszava» într'un temeinic și judicios articol de fond se ocupă cu noua arondare a cercurilor electorale propuse de Beksics. Se știe că Beksics propusese ideea de a face nevătămătoare reforma electorală printr-o împărțire a cercurilor electorale favorabilă Ungurilor și neprietnică naționalităților. După propunerea aceasta, părțile locuite de Unguri ar primi în proporție cu mult mai multe cercuri electorale decât cele nemaghiare. «Népszava» face o analiză pătrunzătoare a acestei propuneri, zicând, că aceasta ar însemna introducerea votului plural ca în Belgia, pe căi cotișe. Dacă într'un cerc electoral 150 de alegători aleg un deputat, votul lor este de 70 de ori mai puternic și mai influent decât al alegătorilor dintr'un cerc cu 15,000 de voturi — cum sunt astăzi. Cu chipul acesta sufragiul universal devine iluzoriu și nedreptatea pe care o combatem astăzi nu se schimbă de loc.

Alegerile din Croația.

Alegerile generale din Croația au adus o mare surprindere. Partidul zis național care în realitate nu era decât un instrument în mâinile ungurilor și care în Croația era numit partidul maghiarilor, a suferit o mare înfrângere. Fără a avea popularitate, întocmai ca partidul liberal în Ungaria, el s'a menținut la putere numai printr'un sistem de corupție și volnicie fără de păreche la alegeri. Azi el a căzut obținând numai 35 de mandate din 88. Opoziția alcătuită din 32 de na-

ționaliști (prieteni coaliției ungurești) din 22 Starceviciani, a ajuns în majoritate. Bucuria ungurilor asupra acestei biruințe a fost însă curând turburată. Căci opoziția cere acum unele lucruri pe cari trebuie să le respingă orice ungur patriot. La deschiderea dietei croate opoziția a ridicat vechea revendicare a portului Fiume pentru Croația. Un deputat a strigat «Trăiască regele croat!» altul «Trăiască poporul croat!» Să știe, că Starcevicianii au ca punct principal al programului lor politic independența totală a Croației de Ungaria. Ce zici dle Kossuth la astfel de «prieteni?»

Din comitate.

Caransebeș, 9 Maiu 1906.

Congregațiunea comitatului Caraș-Severin a respins la 7 l. c. hotărîrea com. de avere a grănițerilor Severineni să se honoreze cu 3000 coroane anual fișpanul comitatului, care ca comisar guvernial ia parte odată sau de douăori în an la adunările generale a comunității numite.

Prin acest pas al congregației s'a tras un spin dureros din sufletul amăriților grănițeri și este acuma nădejdea că președintele com. de avere care de atâtea ori a trimbițat în vileag că va obosi numai pentru binele foștilor grănițeri, de acuma încolo va gândi și lucră pro prima pentru săraca tinerimea noastră dornică de învățătură și pentru ajutorarea școalelor noastre atât de înapoiate și lipsite...

Interesant a fost, că în congregație în cauza honorarului de 3000 coroane cel mai aprig dușman a fost dl Jakabffy, fostul deputat a Caransebeșenilor în Dietă...

Mandatul dela Ceica petiționat. Contra mandatului lui Korda, ales deputat în Ceica, Inger Soliman și soții, au înaintat petiție pe motiv, că toate alegătorii lui Korda sunt îmbouși și aceia, cari au votat cu Inger, apoi corteșii partidei contrare au împiedecat pe alegătorii lui să se folosească de dreptul lor.

Se înțelege, că «Kordianii» s'au mulțumit, dacă au văzut în mijlocul lor pe Korda jucând, deci ei n'au nimic de zis contra celor petrecute la alegere.

Ce le pasă de căderea candidatului național?

D'ALE ALEGERILOR.

Alegerea de deputat din cercul B.-Ineu-lui. Ziua alegerii de deputat dietal în cercul B.-Ineuului a fost fixată pe Luni 30 April. Cu săptămâni înainte s'au făcut corteșiri în favorul milionarului baron Lud. Solymosy nu cu mâna goală ci plină de arginții lui Juda promițând fiecărui om 30 coroane și pentru căruțe 12 cor. Căpitanii vrednici ai poporului însă au pus sentinele de pază foarte tare, întru cât nici duhurile necurate nu ar fi putut străbate să poată ademeni inimile voturilor românești de a se încălzi de reușita faimosului baron. Satrapii nu se mulțumeau a corteși numai la frumoasa lumină a zilei, ci umblau noaptea, doar-doar vor putea ajunge la ținta dorită. D-zeul îndurărilor a voit altcum, poporul de veacuri împilat s'a deșteptat din somnul cel de moarte, încuragându-se unii pe alții, că acum a sosit ceasul al 11-lea ca și noi să ne alegem om din neamul nostru, care să ne reprezinte în sfatul țării, om cu durere cătră poporul sărac, care să lupte pentru ușurarea sarcinilor, a dărilor prea mari și pentru câștigarea drepturilor noastre noi date prin lege și astăzi neobservate de satrapii mameluci. Trecând prin comuna Hodiș 2 oameni din Prăgești, întrebați fiind, cum stau cu cauza alegerii de ablegat, au răspuns că foarte bine, la ce locuitorii comunei Hodiș au prins tot mai tari rădăcini în speranța alegerii candidatului național, așteptând cu nerăbdare ziua alegerii.

Duminecă în presara alegerii sosesc bravii Bocsigani, Maneran Antonie și Alexandru, Bulzan Iulian și Polc Todor într'o trăsură împodobită cu steagurile cand. național, cari prin câteva cuvinte roagă pe frații Hodișeni să se pregătească

cu toții să meargă încă Duminecă seara la Bocsig peste noapte, ca să nu fie înșelați de banii lui Juda. Hodișenii mulțumindu-le se învoiesc la ce ei se duc la Cuied ca să-i aducă și pe ei. Nu trecu timp de o oră și iată un șir lung de căruțe se vede apropiindu-se din spre Cuied, bravii Hodișeni le es în cale și-i primesc cu un «să trăiască» de răsună văzduhul. În trăsură primă era dl Aurel Grozda, dl Niga din Arad și încă doi studenți universitari, în a doua părintele T. Micuța cu judele comunal Mican Nicolae iar celelalte 35 căruțe cu cele 139 voturi românești. Aici dl Grozda roagă din nou pe frații Hodișeni să plece acum împreună cu Cuiedanii la Bocsig. Mai vorbește și judele din Cuied îndemnând și antistia din Hodiș să vină cu el la ce Hodișenii l-au salutată cu mic cu mare. Laudă unui astfel de jude.

Brav s'au purtat și antistia din Hodiș, care încă a votat cu Dr. Suci, precum și întreaga comună. La îndemnul Cuiedanilor voturile — nu chiar curagioase — ale Hodișului au fost adunate de către vrednicul învățător Silviu R. Ganea, Herbei Nicolae, Voica Ioan și Oana Nicolae și înșirate în strada principală apoi în frunte cu părintele Avram Giurgiu au plecat spre Bocsig. Copii, femei, bătrâni cu capurile descoperite stăteau până ce au trecut acum 191 de alegători în vre-o 60 de căruțe. În decursul acestora notarul comunal a sosit la Hodiș să vadă ce-i mai rămâne și lui, dar s'a înșelat, că deși se ține cu putere mare n'a putut duce nici chiar un singur vot românesc.

Ajungând în comuna Aldești asemenea am fost așteptați de o mulțime de oameni dar durere că din 29 alegători numai 9 au fost pe partea noastră iar ceilalți cu judele cu tot erau pe partea lui Juda. Lipsiți de duhul înțelepciunii sunt și Voi-vodenii, căci numai trei inși au mers pe calea adevărului. În comuna Mănerău eram așteptați de preotul împreună cu turma sa, de aici iarăși trei nu au fost spurcați de papricaș.

Am sosit în Bocsig, unde harnicii Bocsigani ne-au pus la dispoziție sălașurile lor, ca să nu fim pradă baionetelor, căci de aici jandarmii a voit să ne trimită mai departe. Aici am petrecut noaptea în societatea dlui preot, a învățătorilor Aurel Bodan și Pavel cari atunci scăpase din mâinile gendarmilor, căci au fost opriți de a agita cum zic ei.

Noaptea a trecut în liniște, dimineața eram înscăp pe strada principală unde ne-a așteptat muzica, dar și jandarmii, cari s'au exprimat că foarte le convine mersul. Împreună cu Bocsigani ajungem în B.-Ineu unde ne-a fost pusă la dispoziție strada laterală, căci vezi Doamne și în Ineu deja pe strada principală locuiesc tulpaniștii. Ordinea între Români era susținută de cătră preoți și învățători și câțiva universitari din Pesta.

Rând pe rând mergeau voturile românești în frunte cu preoții și învățătorii lor la urnă.

Un amărit de român ceva Petkovics căută să tragă oamenii la locuința sa și apoi să-i trimită în tabăra dușmană dar nu i-a succes, căci preoții și învățătorii păzeau neîncetat. Laudă li-se cuvine. Indignați până la simțământ erau Românii, văzând în partida contrară niște șube pătate, dintre cari vre-o câțiva au și trecut cu fuga în tabăra noastră muștrați fiind în conștiința lor. Pe la 3 ore d. a. fiind ca siguri de izbândă s'a făcut o tăcere în tabără, când de-odată corul plugarilor din comuna Bârsa cântă «Christos a înviat» sub conducerea șubașului Ioan Birău. Am ascultat cu capurile descoperite. Nu trece mult când deodată o muzică șvăbească se apropie de tabăra lor, voind să indigneze pe ai noștri, dar nu li-au succes deoarece căpitanul de infanterie nr. 51 din Timișoara momentan i-a întors îndărăpt, ceace nu le-a plăcut Domnilor.

A urmat la votare comunele, Cuied și Hodiș — cari făceau fală taberei deoarece erau 185 voturi, în frunte cu primarii. Pânăce n'au votat comunele Cuied și Hodiș, oamenii lui Solymosy erau bine tratați, numai ce se desfătau în mâncări și beuturi, dar cum au votat aceștia nefiind nici o speranță de izbândă a fost scoși afară arătându-li-se piața B.-Ineuului. Rușine lor! Pe la 7 1/2 miliția ne-a lăsat să ne apropiem de urnă așa că eram tocmai în mijlocul pieții, așteptând rezultatul. Deodată sună clopotele pela ambele biserici, oamenii dau mulțumită lui D-zeu și iarăși cântă corul «Christos a înviat» și imnul regal în semn de iubire și alipire față de Domnitorul nostru precum și semnul de izbândă, căci poporul

român a avut să lupte cu un baron căruia i-a fost deschis portofelul pentru reușită spesând suma de 87.000 fl. Dar d-le baron spesează numai, căci bravii Cuedeni și Hodișeni sunt bine conservați în simțul lor și totdeauna vor sta gata a duce luptă cu ori și care baron, dar nu numai cu dl Solymosy, ci cu toți asemenea lui.

Vom fi deci gata ori și când la astfel de lupte prin cari vom dobândi tot ce este al nostru. În fine cred, că putem fi și mândri, căci nu a fost unul care să fi pătat cinstea noastră, curată a mers întreaga subă românească împreună cu vrednicii lor conducători să ajungă la izbânda vrednicul nostru deputat Dr. Ioan Suciu.

Unul din cei mulți.

Alegerea dela Sebeșul-săsesc. Ca și anul trecut tot așa și acum sebeșenii și comunele aparținătoare cercului s'au purtat foarte brav, deși am picat și astădată cu candidatul nostru Dr. Leményi, am picat ca adevărați eroi.

Cu deosebire țeranii au putut servi de model tuturor rătăciților și trebuie să se rușineze acei câțiva oameni inteligenți cari au dezertat în mod laș și slugarnic.

Am picat, că am fost în minoritate cu 40 de voturi față de Sași Unguri, Jidani și alte bidigăanii și diferența a fost de 19 voturi dovadă, că ne-am purtat mai bine ca streinii.

Și cu tot dreptul n'ar trebui să fim indignați, că dela început n'am avut mari speranțe în reușită că după listă știm că suntem în minoritate. Credem însă, că conlocuitorii noștri Sași nu ar fi așa streini față de interesele lor proprii, neavând candidat din neamul lor, și știind că interesele lor naționale sunt identice cu ale noastre, știind mai departe că trăim împreună, și ei cu deosebire în orașul Sebeș sunt numai meseriași și neguțatori pe cari Românii îi țin, și să îmbogățesc pe spinarea Românilor, nu vor dovedi atâta ură și dispreț, au făcut însă, să le fie de bine, ferească-i Jidanii și noteze bine, că de veacuri romanul român s'a îmbogățit și a progresat pe când ei tot în bine și în privilegii au slăbit și au degenerat, și nu e departe ziua, când va răsări soarele dreptății și pentru noi, atunci să nu aștepte ca să urmăm scriptura, ca să dăm cu pâne, în cei care dau cu pietrii.

Acum au dovedit pe față că ne urăsc, și că sunt în stare a se alia și cu dracul în contra noastră. Ei bine și noi ne vom stringe tot mai tare rândurile și le vom dovedi, că știm să răfuim.

Nu pot trece cu vederea a nu demască înaintea publicului pe acei boeri români, cari au aflat de bine a dezerta în ziua alegerii, și unii a votă chiar cu contrarii noștri. Dr. Ioan Dregan, notar public, om cu mare avere, dl Dr. Elekes, om bogat, Petru Paul, silvicultor și Nicolau Todor, cancelist, aceștia din urmă au votat cu contrarul. Tutorul orfanal a stat închis la jidanul Bajesdorf până a trecut alegerea.

Bine domnilor, vă întreb, v'au fost teamă să votați, că vă pierdeți slujba, dar atunci ce folos are poporul român, că are funcționari români? Oare bărbații noștri mari de pie memorie, cari din multă cruțare a făcut fonduri și stipendii ca să ne creștem oameni, cu ce scop le-au făcut? Sigur nu cu acel scop ca astăzi să meargă în luptă și comandați să deserteze, sau să se dea prizoneri de bunăvoie.

Spuneți-mi domnilor, țeranii oare nu-și au și ei interesele lor ori neguțatorii sau meseriașii oare nu tot așa ar putea și ei zice, că nu mer-

gem că ne periclităm interesele materiale. Și spuneți Vă rog oare streinii cum vă judecă, ce credeți?

Sigur, că dacă în față vă lingușesc, de dos vă batjocoresc.

Laudă li-se cuvine notarilor și primarilor din cerc, cari au votat până la unul cu candidatul național.

Un alegător.

Din Ciacova. Așa se începuse campania electorală și cei cari trâmbițau urbi et orbi, că alegerile au să fie libere, că presia nu se va face, că fie care își poate exercita dreptul său de alegător liber, își și începură șicanele, își arătară colții.

Aci dețin un preot, care le pare periculos pentru izbânda steagului lui Kossuth, dincolo dispun ca procurorul să meargă la fața locului să dețină pe altul, care are păcatul strigător la ceriu de a-și fi împlinit conștiincios datoria sa și a fi lucrat pentru învingerea steagului național... Și apoi mai aibă cineva cutezanța să zică, că alegerile nu sunt libere! lute și degrabă îi vor arăta ușa temniței.

Dar să nu ni-se impute, că criticăm fără bază: Să vedem pilde vii de libertate!

Să știe, că în cercul Ciacova s'a pornit o crâncenă luptă, voind fiecare partid a-și vedea candidatul său ales.

Partidul «danielist» — constituțional nu-i pot zice, căci strigătoare au fost crimele comise contra constituției — era compus din Jidovii cercului, al căror credeu politic era banul; în puterea banului se credeau, căci aruncau banii ca sămănătorul grâu.

S'au trezit adevărații Români și au arătat Jidovilor, că nu mai suntem negoț de cumpărat, ci clement de ordine, care urmează numai pe conducătorii săi firești. Au trântit Jidovii.

Era pe la început și un al doilea partid cu candidat oficios, în persoana kossuthitului Hevessy. D'ar acesta s'a retras. Alegătorii după retragerea lui Hevessy maghiarii încarnați: Nemții din Delta, au umblat în toate părțile până ce și-au găsit un alt candidat de bransa lor în persoana lui Szlav Péter (nu-i vorba, Ungur și după și dela venirea acestuia în cerc se începă din Jebel, care era dedată a porunci alegătorilor trimiși, (înțeleg pe notarul de acolo) rămân singură. Jude și vicejude nu votează, un jurat votează cu Breban, iar cassarul cu Dániel, căci vezi Doamne e parochianul lui Iorgovici.

Ce să facă bieții notari, căci oamenii nici morți nu vor să se despartă de preoții lor?

Gândesc una și bună și o și împlinesc. Notarul subscrie, iar de martori pune pe vicenotar și pe un plăieș și face o îndoită acuză contra unuia din preoți cu scopul să-și câștige merite patriotice, și să discrediteze pe preoți înaintea credincioșilor lor.

Acuza pe cap. Surlașiu la pretură, că a concertat cu corul la venirea candidatului naționalist în comuna Jebel și Liget, neavând permisiunea prescrisă; îl acuza apoi la procurorul din Timișoara, că tot atunci a cântat cântări revoltătoare și a atătat în vorbire contra statului; a afurisit pe acei alegători, cari nu vor votă cu Breban dimpreună cu copiii, nepoții și strănepoții lor și astfel oamenii numai de frica blăstămului ar fi mers în tabăra lui Breban și nu din convigere.

Iată lucruri, cari numai din capete descreerate pot eși. Pentru că sunt neadevăruri toate.

În 8 c. st. n. a și fost citat capelanul Surlașiu la pretura din Ciacova, pentru a răspunde la interogator. Se împedecă dlor în faptul, că la sosirea candidatului național s'a cântat în cinstea lui, iar permisiune dela pretură nu a avut. Sentința încă nu e adusă. Iar în timpul cel mai scurt va avea tot același Surlașiu să se prezinte înaintea tribunalului din Timișoara, spre a-și da seama despre cutezanța lui de a duce atâtea alegători în tabăra lui Breban și a nu-i lăsa pe seama notarului, care (aceasta o aduc la cunoștința Românilor și Sârbilor din Ciacova) voește

să-și câștige merite aere perennia de a ajunge notar în Ciacova.

Iată, On. cetitori, cât de ieftine sunt meritele! N'ai decât să mințesti, dar în minciună să denunți pe vre-un român și apoi meritele sunt câștigate, calea spre Parnas ți-e asigurată.

Dar ca unul, carele am fost de față la venirea dlui Breban la Jebel, voiesc să dau cetitorilor fidel cele întâmplare acolo, nu cumva să se creadă, că domnii, cari joacă rolul «grozavilor» au dreptate.

Faptul e cum urmează:

Duminecă în 22 Aprilie n. și-a ținut domnul Breban vorbirea-program în Ciacova, Jebel și Lighet.

La sosire l-a întâmpinat părintele Surlașiu cu corul său și după ce l-a bineventat i-a cântat corul un «Mulți ani». Dl Breban își desfășură programul, iar după dânsul mai vorbesc dñii: Pinciu, Pop și Coste. În fine urcă tribuna și părintele Surlașiu și combate demoralizarea în terminii cei mai aspri arătând oamenilor prezenți însemnătatea deosebită, ce o are alegerea aceasta în urma împrejurării, că deputații aleși acum vor avea a face lege despre votul universal! Le zice alegătorilor, că dacă vor votă pe bani, papricaș și beuturi și nu-și vor da votul acolo unde le poruncește inima lor românească, iar deputații aleși vor face legi, cari vor răpi urmașilor lor drepturile, — îi vor afurisi copiii, nepoții și strănepoții lor.

De încheiere se mai cântă compoziția lui Vidu «M. lui Iancu» și «Imnul unirii» de Porumbescu.

Iată agitația, iată «magyar állami elleni izgatás»-ul.

Acestea pentru adevăr. Cu atât mai vârtos, căci cei cu musca pe căciulă lășesc vești grozave despre preoții noștri români din Jebel. În 8 Mai veniam dela Timișoara în societatea capelanului rom. cat. din Ciacova și a notarului Sârbu din Petroman. Cu această ocaziune am auzit acuze și mai grave la adresa preoților din Jebel, eșite din gura unui avocat jidov. Anume zisese avocatul Braun, că preoții din Jebel ar fi cutreerat satul noaptea, îmbrăcați în ornate și cu crucea în mână și ar fi jurat pe alegători să țină cu Breban.

Și Dr. Braun va avea să-și dea seama înaintea judecătoriei despre arezinatele și obrăznicile sale.

Acestea am ținut în tăcere, căci să le constat în interesul adevărului. La timpul său — dacă vom auzi — vom comunica și sentințele aduse în cauzele de mai sus.

Jebelianu.

Intâmpinare. În Nr. 77 al «Tribunei», un corespondent anonim, scriind despre alegerea din Caransebeș, între altele zice următoarele:

«Paralizat în activitatea s'a națională a fost și dl Patrachie Drăgălina, vice-președintele Com. de avere. Bagsamă îl mișcă între altele și faptul, că tata ginerului său din Var. a primit exploatarea pădurilor din vecinătatea satului pentru o sumă modestă, pecând niște țărani care au cerut-o prin licitație, ceea-ce e regulă prescrisă la Com. de avere, au fost respinși».

Câte șiruri, atâtea minciuni. Iată adevărul.

Subscrisul, am votat cu candidatul național Dr. I. Sârbu; iar ceea-ce privește cumpărarea pădurii prin tatăl ginerului meu, actele din arhiva com. de avere arată următorul fapt.

În 30 Noemvrie sub Nr. 2576|W. a. 1899 s'a scris licitație publică pentru o parte de pădure din seria B. parchetul I al forsteriei Ohababistra, întindere de 37.69 jugere catastrale. Licitațiunea, cu oferte sigilate, s'a ținut în 15 Decemvrie al aceluiaș On. Singurul oferent și cumpărător al acelei păduri a fost Ioan Șușoi, un econom harnic, din comuna Var. Alți reflectanți n'au fost.

Soartea a voit ca fiul său, în Februarie, să-mi devină ginere. Pe când deci, numitul Șușoi, a cumpărat pădurea la licitație publică, eu nici nu visam ca fiul său să-mi devină ginere. Acestea întru restabilirea adevărului.

P. Drăgălina.

HARTMANN JÁNOS
ARAD
Strada Rákóczi Nr. 15.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentru cafenele

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanșez în ori ce blanșă fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La învitare merg ori și unde și în provincie, ducând pănură de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelierul meu mai ales pentru cheiuri, iau re spundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite.

Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2—100. Mese de biliard vechi le transform în nove și le schimb.

Iosășel. Primum următoarea corespondență: In cercul Iosășel era să pășească de contracandidat față de iubitul nostru ales Dr. Nicolae Oncu, — un anumit Máhr Nándor de pe lângă Budapesta. — Primirea splendidă ce i-au făcut-o la Buteni însă i-a fost destul să vadă, că lupta lui e lupta șoarecelui cu leul de aceea a lăsat aici pene, vre-o 50.000 de esemplare din «Lumina», tot atâtea exemplare din niște broșuri, — cari azi s'au vândut la licitație la gara din Hălmagiu cumpărându-le jidanul Scheer. A fost ridicol cum nu să poate descrie, cum în Dumineca când și-a ținut Dr. Oncu programul în Hălmagiu, — îi vedeai pe toți slujbașii cu pene de un metru în pălărie de ale lui Máhr când s'au dus la tren, — dar la întoarcere, au venit toți fără pene, deoarece Máhr s'a șters de pe plaiurile aceste și nici nu s'a oprit până în țara lui de lângă Dunăre.

Fugă mai rușinoasă și alegători mai fripți ca ai lui Máhr nu îți poți închipui. Și, oh tristă soarte, chiar pe când se întorceau dela gară, mii de suflete strigau trăiască Dr. Oncu.

Din cercul electoral B.-Comloș. Cercul electoral B.-Comloș a avut patru candidați de deputație. La alegere favoritul și oficiosul candidat Várnay cu program kossuthist nu a întrunit majoritatea absolută și deci a ajuns în balotaj cu naționalistul sârb, avocat în Vârșet, dr. Costa Hadji. Cel dintâiu a obținut 586, iar naționalistul Hadji 510 voturi, 319 voturi însă au fost date celorlalți doi candidați.

Duminecă, la 23 Aprilie (6 Maiu) a. c. la orele 3 p. m. a venit candidatul naționalist dl dr. Costa Hadji, în comuna germană Teremia mare (Marienfeld). Bravii Comloșeni l-au însoțit cu vre-o 40—50 trăsuri, astfel, că intrarea lui a fost măreață. Notez, că candidatul venise cu domnul Bogdan din Comloș, cu o admirabilă trăsura, la care erau prinși patru cai negri de toată frumusețea.

Programul său este foarte interesant și plin de lume și candidatul în o limbă germană frumoasă își spune credeul său politic. Vorbește aproape o oră și jumătate, despre instrucțiunea în școlile populare, despre votul obștesc, despre darea progresivă și alte postulate ale naționalităților și termină făcând declarațiune so-

lemnă, pe caracterul său de cetățean, că acestea sunt convingerile lui și că numai acestea pot fericii pe locuitorii acestei patrii și că cu toată râvna va lupta pentru acestea în parlament, încredințându-i-se mandatul. — Este viu și foarte des aprobat. Se sperază, că majoritatea alegătorilor din Teremia-mare să se grupeze în jurul candidatului naționalist Dr. Hadji și e chiar de dorit să nu se pună încrederea în un kossuthist, fiind acela, precum se zvoneste, chiar jidov.

Alegerea va fi la 3/16 Maiu a. c. și datorită să impune fiecărui bun patriot, fiind și acest cerc cât se poate de poliglot, — a-și da votul naționalistului Hadji. Duhul sfânt lumineze pe toți alegătorii, ca cu mândrie să putem număra și acest cerc între acelea, cari au concretizat mandatul lor singur numai bărbaților cu inimă față pe popor.

Nereanțul.

Alegerea dela Ceica. In cercul Ceica, sunt numai două comune cu alegători unguri și 3 mixte, — iară celelalte vre-o 60 române. — In acest cerc au fost 3 candidați: Korda de prezidenție 48-ist — acesta este președintele partidului liberal, pe care în foaia «Nagyvárad» după alegere l'a luat de scurt la întrebare Darvas Imre, coleg președinte să-și dea seamă; al 2-le Inger Soliman tot 48-ist, — *turc* — al treilea a fost Zigre, cu program național român.

Nici nu a trebuit alt năcaz fraților Maghiari, pentru că: liberal, independent, poporal, 48-ist sau de altfel — e tot una, ei sunt toți «unul», aceleiași partid aderenți — titlurile esterne sunt numai «aromate», și dacă ar fi ei oameni cinstiți ar trebui să se numească fără șială partid «maghiar» celelalte epiteturi să le tacă.

Pe lângă Korda, puterea administrativă, notarii cercuali, toți birtașii, încă și trișcasi (neguțătorii de zdrențe) au fost concentrați, jendarmeria și miliția e a lui Korda, — de bani a dispus — i-a costat alegerea vre-o 30.000 coroane. Inger Soliman a spesat după cum să vestește în cerc mit 1400 cor., dară nice: un vot n'a lăsat lui Inger.

Zigre nu a sperat — puțin numai — și preste tot Korda a avut 1300, Inger 141 și Zigre vre-o 500 de voturi.

Cu 1/2 oră înainte de actul alegerii președintele electoral era foarte nervos. Văzând, că partidul lui Zigre peste așteptare se sporește a aflat de bine prin jandarmi a deține pe dr Aurel Zigre,

după ce apoi a intrat în actul alegerii mai molcomit.

După 1 1/2 ore și-a adus aminte, că ar fi bine să elibereze pe deținutul corteș — mers'a el singur să-l elibereze, întinzând mâna lui dr. A. Zigre, că sunt amici buni, — dară Aurel a respins a-i da mâna și l-a respins cu binemeritate epifete.

Rezultatul a fost, că în atâta vreme, forța brutală, torturările și răpirile silnice a alegătorilor din partidul lui Zigre fără cruțare cu cea mai mare volnicie s'a efeptuit. Și să faci reclamă la prezidiu? Nici graiu nu puteai face, căci o vorbă de ziceai, erai escortat între sulite.

Aranjerii lui Korda erau liberi a umblă, unde voiau, — erau sute de ei, — intrarea în comună era în 5 ulițe. Korda avea pregătită poartă triumfală, birturi nenumărate în Ceica, șatră plină de buți cu rachiu, bere, vin, de ale mâncării, și bandă.

Aranjerii lui Inger și a lui Zigre au avut insignii diferite și nu le-au fost permis numai în acel teritor să umble, în cât a fost designat locul să posteze partidul lor.

Mulți notari și-au dovedit nemernicia lor, dară îi vom ține la răvaș și poporul îi blastămă, că ce suflet diavolesc i-a îndemnat să-i povățuiască pe calea fărădelegii.

Onoare celor ce s'au purtat cinstit.

Nu amintim numele nici a celor cinstiți, nici a păcătoșilor, adaugem a spune, să-i ajungă pe vânzătorii și neguțătorii cu sufletele Românilor, pățania lui Iuda, care a vândut pe Mântuitorul lumii, pățească și acești următori a lui Iuda tot așa, — aibă plata după faptă.

Așa să le ajute Dumnezeu cum au lucrat!

Ce s'a mai întâmplat?

La 10 ore sara s'a prezentat colonelul la președintele electoral, spunând, că partidul lui Zigre a adunat grămezi de petri, pentru ca să atace miliția. — Asta veste pe toți ne-a surprins, așa președintele a îndrumat pe pretor și pe doi bărbați de încredere se iasă între Zigrești, au adus la cunoștința poporului învinuirea și că dacă o aruncătură de piatră se va face cătră miliție, fără cruțare vor folosi armele.

Poporul pacinic, stă cum să se noarte mai ales în întunerecul nopții, dară aceasta invențiune au fost inventată de păcătoșii din alt partid și cine a inventat aceea, a și insinuat lucrul la colonel. Așa constatându-se mișelia, nu s'a întâmplat nimica.

Vă puteți închipui, ce spaimă a trebuit să avem în așa stări.

In a treia scenă președintele a alungat pe protopopol Ioan Papp, fost bărbat de încredere dela

TATA.

— Björnson —

Thord Deweraas era cel mai puternic om în întreaga lui comună. In o zi de primăvară se înfățișează smerit înaintea preotului și-i zice:

— Soția mea a născut un copil și-aș vrea să-l botez.

— Numele?

— Fie Finn, ca și al tatălui său.

— Nănași?

Thord îi spuse și pe acestia: cei mai de frunte bărbați și femei, dintre rudeniile lui.

— Mai ai ceva de zis? întrebă preotul. Câteva minute Thord stă liniștit.

— Aș dori ca părintele să-i facă un botez deosebit.

— In zi de rând?

— Sâmbătă la orele douăsprezece. Thord își învârtea pălăria în mână și se pregătea de plecare.

— Încă ceva — zice preotul. Intinse lui Thord mâna și continuă: — Dea Dumnezeu, ca copilul să-ți aducă binecuvântare.

Au trecut șasesprezece ani și Thord iar s'a înfățișat înaintea preotului.

— Ești frumos la arătare — zice preotul.

— N'am nici un gând — răspunse Thord.

— Cu toate acestea azi seară ai ceva pe suflet.

— Am venit pentru copilul meu, și-aș vrea să-l confirmez.

— Isteț băiat — zice preotul.

— Până acum n'am voit să-ți dau plata, primește d-le părinte acum zece galbeni și cu aceasta Thord se depărtă.

Mai trecură alți opt ani. In o zi preotul auzi sgomot puternic. Veniseră la el mulți oameni în frunte cu Thord.

— Ai venit cu mare alai — zice preotul.

— Am venit să faci vestirile pentru copilul meu. S'a logodit cu fiica lui Gudmund.

— Cea mai frumoasă și cea mai bogată fată din sat!

— Așa se zice, zise Thord surizând.

Preotul tăcu, induse numele în matricule și subscrie protocolul prin martori.

Thord puse trei galbeni.

— Numai un taler e plata — zise preotul.

— Știu. Dar n'am alt copil pe lume, doresc să fac totul pentru el, așa dupăcum se cuvine.

Preotul primește banii și-i zice:

— Acum a treia oară vii la mine pentru copilul tău.

— Acum am și sfârșit, răspunde și se depărtează! Tovarășii lui îl însoțesc.

Peste patrusprezece zile tata și fiul văslau liniștit pe lacul de lângă Störlinden.

— Se clătină sub mine scaunul, zice copilul și s'a sculat, să-l tocmească, ear scândura a lunecat de sub piciorul lui, brațele lui rămaseră ridicate în aer, și el strigând a căzut în apă.

— Ține-te de aceasta zice Thord, întinzându-i lopata. Copilul însă după câteva încercări fu părșit de puteri.

— Așteaptă! Așteaptă! strigă tatăl, și grăbește spre el, copilul cade pe spate, privește lung și tânguitor la tată, și se cufundă în adâncimea apei.

Lui Thord nu-i veni să creadă.

Cu ochi mari se hoalbă la locul, de unde copilul său a dispărut.

Se văd câteva beșici mici de spumă apoi una mare ce se sparge și în sfârșit suprafața apei de nou fu lină.

Trei zile și trei nopți a stat flămând în jurul locului de unde a dispărut copilul său. In ziua a treia l-a găsit și la adus acasă.

A trecut un an de atunci. In o sară de vară cineva bate la ușa casei preotului.

Preotul deschide ușa și intră un om de statură înaltă gârbovit însă. Fața-i era subțiată iar părul cărunt.

Preotul abea îl recunoscuse, era Thord.

— Așa târziu? — întrebă preotul.

— In adevăr vin târziu — zice Thord, și se apropie de el. In odae era liniște. In sfârșit tot Thord începe să vorbească.

— Am adus ceva, ce voesc să dau pentru săraci... Vreau să fac fundație... pe numele copilului meu...

Preotul ia banii și-i numără.

— O avere întreagă!

— Jumătate din averea mea. Am vândut-o azi.

Preotul îl întreabă blând:

— Ce voești să faci acum, Thord?

— Ceva folositor și bun.

Și așa au stat vorbind o bucată de vreme. Thord cu ochii plecați.

Preotul privea multă vreme spre el, apoi zice încet.

— Cred, că copilul ți-a adus binecuvântare.

— Da, așa cred și eu — răspunse Thord, și două lacrimi mari își fac loc pe fața lui brăzdată de mari suferințe...

Trad. de Mugurel.

actul alegerii. Despre netrebniciile, brutalitățile cortezilor lui Korda, s'ar putea scrie cărți întregi. Korda de bucuria lui cea mare, în șatra lui cântă, beă și jucă cu alegătorii români.

Un alegător.

Alegerea din Ceica. Din altă corespondență extragem următoarele:

Nu ne mirăm într'atâta de popor, care nu știe face deosebire între programul nostru și cel 48-ist, ci ne mirăm, de conducătorii acestui popor, cari, nefiind la culmea chemării lor, (onoare excepțiilor) în loc să le arete lumina, le arată întunecul.

Partea cea mai mare dintre preoți și învățători, au fost pasiviști, n'au luat parte la lupta națională, iar din cei ce au și luat parte, s'au aflat câțiva nechibzuiți, cari uitându-și de sine, cine e, și ce chemare are, nu le-au fost rușine să lupte contra fraților lor.

Unii preoți și învățători îmbătați de mirosul papricașului, propagă principiile lui Kossuth între poporul nostru național și astfel făcându-se coadă de topor.

Dintre preoți mai mulți am văzut sub steagul 48-ist, de cei gr. cat. care-și ștergeau bărbile de papricașul, pentru care ne-au vândut pe noi și pe fii nostri străinilor!

Unii ca aceștia nu se rușinează a lupta pentru izbânda acelora, cari sunt contrarii intereselor noastre politice-naționale? Pe unii ca aceștia nu-i putem numi, decât trădători de neam.

Numai o schintee de simț național de ar bate în inima acelor indivizi, nu făceau astfel de păcate și nu se făceau unealtă străină spre nimicirea noastră. Cel puțin când vedem amenințările din partea străinilor, când vedem jugul ce voesc străinii al pune 'n grumazii nostri, să ne strângem rândurile, dar nu să le împrăștiem și să dăm mână cu mână, că numai astfel putem avea un viitor mai bun.

N'o criu aceasta din rea voință, ci în nădejdea ca respectivii indivizi în viitor să vor îndreptă!

Un participant.

Lupta din Biserica-Albă. Despre lupta din cercul Bisericii-albe, corespondentul nostru ne scrie următoarele:

Din partea guvernului, ca în toate cercurile, așa și aici s'a candidat un guvernamental, față de candidatul naționalist: Iasa Tomici. Într'un cerc cu alegători peste 6000 și estins pe un teritoriu imens, era cam prevăzută nereușita, — mai adaogând, că alegătorii sunt amestecați de naționalitate: Români, Nemți, Sârbi și Unguri. Cu presiunea oficianților, intrigi și mituiri au făcut de au răcit mai mulți, dar fie zis spre lauda noastră, Românii nostri nici când nu au fost mai tari în conștiința lucrurilor, ce se petrec, ca și acum! De însemnat e și aceea, că înțelegerea între Sârbi și Români iarăși, nu a fost de mult așa bună, ca și acum, dovadă, că amândouă naționalitățile sunt pătrunse de însemnătatea lucrurilor. Cu vrednicie s'au purtat preoții români și sârbi, cari totdeauna în frunte erau, și cari și-au luat cea mai mare parte din cele petrecute. Cu regret trebuie amintit însă despre purtarea Șvabilor, cari poate fi din lipsa conducătorilor, ori pătrunși de dragostea față de maghiarism, cu trup cu suflet s'au angajat pentru a servi intențiilor șoviniste fiind ei în majoritate, cu preponderanța voturilor lor a putut numai învinge asupra noastră.

Multe scene frumoase s'au putut notă și cu ocaziunea alegerii acesteia, produsă de însuflețire drept dovadă, că ora din urmă a fost a pași cu toții în activitate.

Comuna Mluia dimpreună cu primarul comunei cu toții până la unul și-au dat votul pentru candidatul național, frumos s'a purtat Nicolințul, care în clipa din urmă punând la o parte orice frică și necontând la fagădueli goale, jumătate dintre votizanți s'au grupat sub steagul național. Aceasta este mai cu seamă de aceea de remarcat, pentru că la alegerea trecută toți erau supușii conducătorilor comitatensi, până la unul au votat cu partidul liberal. Pe toți i-a electrizat șosirea celor 12 sosiți de pe insula Ostrovu, cari în miezul nopții, plecând să scape de teroarea notarului, pe luntriță și-au făcut drumul îndelungat, numai să poată și ei spori numărul celor însufleșiți pentru cauza națională. De tot brav s'au purtat Bavaniște și Gaia, precum și comuna frunțasă Cubinul, unde preotul Secoșianu și-a câștigat merite mari.

Regretabil însă, că între Români și acum să mai tot află, cari nici acum nu pot ajunge la priceperea curentului de acum și la însemnătatea candidării, care este singura scăpare pentru noi de a ajunge la ceva. Nu putem trece cu vederea lăpădarea de neam, mai cu seamă, când aceasta se întâmplă din partea unui individ, care ar fi merit să joace rol de conducător între confracții săi. E de însemnat, că în cercul nostru, chiar un astfel de Român să nu se sfiiască a se lăpăda de neam și a trece demonstrând în tabăra contrară numai pentru aceea, ca să se poată închina unui fibirău și așteaptă dela dânsul să-l bată pe umăr. Servilism atât de mare nu am fi putut presupune dela membrul din congregație și proprietar din Timiș, dl Vasile Bunda locuitor din Cubin! Ba chiar să se pună în jug într'adevăr, ca să însemne pe toți aceea cari plecaseră la alegere pentru cari erau în altă tabără, ca d-sa abstragând dela aceea, ca cu aceea nu a înspăimântat pe nimenea: prin faptă a dovedit o slăbiciune, ce nu e deamă de un Român! Să nădăjduim însă că se va îndreptă și d-sa și va intra cât de curând în tabăra unde-i este locul, — nedând prilej străinilor a-și mai bate joc de nici unul dintre noi.

— n — n.

NOUTĂȚI.

ARAD, 12 Mai 1906.

Pro memoria.

Numai câteva zile ne mai despart de actul solemn, prin care biserica catedrală din Sibiu se va predă sfintei sale destinațiuni.

Inima fiecărui român saltă de bucurie la vederea mărețului Sion, semn de evlavie poporului nostru ortodox din patrie.

Multe jertfe s'au cerut, decenii de-a rândul...

Dar bunul Dumnezeu ne-a ajutat, și acum vedem împlinită o dorință ferbinte a tuturor fiilor bisericii noastre dreptmăritoare.

În mijlocul acestor serbări, cari ne înalță sufletul, trebuie să ne îndreptăm privirea și în trecut, — spre acei bărbați luminați cari au inițiat lucrul și au pus bază sigură fondului, din care s'a clădit noul locaș dumnezeesc.

Cu pietate va roști fiecare creștin numele marelui arhiereu *Andrieu Șaguna*, de care este legată și această operă. Eternă memoria lui!

În rândul al doilea meritul revine preasfințiților nostri arhieriei, cari au continuat lucrul și l-au dus la bun sfârșit.

Ilustra familie *Mocsonyi* prin generosul dar de 60.000 coroane și-a asigurat un titlu neperitor la recunoștința poporului român.

Între aceia, cari dela început au stăruit, cu cuvântul și cu fapta, pentru realizarea ideii lui Șaguna, cred că merită amintire specială *Zacharia Boiu*, primul paroh ort. român în Sibiu — cetate. Distinsul bărbat, ales la 1863 cu unanimitate de voturi, a știut conduce acea parohie mică și săracă în calea progresului.

Din puștinul său a înființat atât în Sibiu cât și în Sighișoara, locul său natal, mai multe fonduri, între cari «fondul pentru turn și clopote» la biserica din cetate. Planul acesta, în urma eșirei lui Z. Boiu din parohia Sibiu — cetate — ales fiind de asesor konzistorial — nu s'a realizat. Biserica din strada măcelarilor n'a ajuns a fi înzestrată cu turn și clopote, ba în cele din urmă s'a demolat. A rămas însă fondul creat de *Zacharia Boiu*, în suma de 16.000 coroane. *La 1902, acest fond s'a dat în scopul zidirii bisericii catedrale.*

La colecta ce s'a întreprins tot atunci de către fruntașii din centrul metropoliei noastre, asesorul *Zacharia Boiu* a contribuit din nou cu 500 coroane. Moartea nemiloasă a răpit din mijlocul nostru mult prea de timpuriu pe acest bărbat împodobit cu rare virtuți, ale cărui merite nu se pot cuprinde într'o scurtă notiță de ziar. Cine a văzut servind pe acest adevărat preot la altarul Domnului, și cine l'a auzit predicând și glăsuind poporului său, acela totdeauna îi va păstră o pie memorie, și numele lui totdeauna va fi pomenit cu laudă, alături cu cei mai aleși fii ai bisericii și națiunii!

— **Alegerea de deputat în Dobra**, în urma volnicilor unor oameni lipsiți de simțul dreptății — se va face de nou. Ea va avea loc în 23 Mai n., când frații români alegători prin ținuta lor deamă, votând cu toții pentru candidatul național, vor ști să pună capăt obraznicilor, cari cu ori ce preț voesc să facă desbinări între noi.

La luptă deci cu bărbăție!

— **Concertul Corfescu.** Relativ la concertul ce-l va da baritonistul Corfescu, în seara de 13 Mai st. n. a. c. facem cunoscut publicului nostru, următoarele aprecieri ale ziarelor streine. »Elenzék« și »Ujság« din Cluj scrie: »În rolul lui »Rigoletto« din opera cu același nume și-a luat rămas bun, distinsul baritonist N. Corfescu, care în timpul celor 10 reprezentațiuni de operă, predate în teatrul național în fața celui mai inteligent public, a devenit foarte iubit și apreciat. Distinsul artist prin vocea-i condusă cu mare artă și focul artistic atât de îngrijit și elegant câștigase admirațiunea publicului. Această reprezentațiune a produs asupra publicului nostru o impresiune deosebită prin farmecul cântului său cald, voca-i voluminoasă și prin interpretațiunea sa din care a făcut o adevărată creațiune.

Pentru care publicul în nenumărate rânduri l'a chemat în fața scenei făcându-i manifestațiune de plăcere și admirațiune în mijlocul aplauzelor care nu mai încetau și încoronându-l cu coroana de lauri etc.

Aceste aprecieri ale străinilor este o asigurare mai mult pentru publicul nostru, care se va grăbi să vină să asculte pe artistul atât de sărbătorit în toate centrele române și streine.

Tot la acest concert vom avea ocaziunea de a ascultă și pe *Dna Maria Corfescu*, soția și eleva distinsului artist.

Începutul concertului va fi la orele 8 seara și se va ține în sala cea mare a Hotelului dela »*Crucea albă*«.

Bilete se găsesc spre vânzare la librăria *Klein Mór* lângă »*Crucea Albă*«.

— **Aprecieri bine meritate.** În revista »*Wiener Hausfrauen Zeitung*« din Viena Nr. 14 din 8 April, sub titlul »*Rumänischen Volkskunst*« dl *Emil Sigerus* scrie următoarele:

A trecut aproape o jumătate de veac, de când frații Grimm au atras atențiunea asupra producțiilor naive folcloristice și au introdus în știință etnografia, în Germania s'au început cele dintâi cercetări etnografice cari au descoperit un material foarte important în acest ram. Astăzi abia să găsește o țară care să nu fi fost cercetată din punct de vedere etnografic. A fost doar' pentru aceasta timpul suprem, — deoarece cultura modernă, îndeosebi comunicația atât de înlesnită astăzi, — amestecă și schimbă grabnic notele caracteristice ale popoarelor din orientul Europei. Nu de mult a dovedit o expoziție din Muzeul austriac ce comori bogate ale diferitelor producții de interes etnografic se găsesc și astăzi în statele austriace. Nu mai puțin bogate și interesante, de-

cât doar' mai puțin cunoscute sunt produsele etnografice din regatul ungar, atât de împistrit de neamuri cu caracter deosebit. Intre popoarele Ungariei, cari și-au conservat și în veacul XX nealterate notele specifice ale ființii lor etnice sunt *Românii*, cari în număr de peste două milioane locuiesc în partea sudică a Ungariei și la poalele Carpaților în Ardeal. Pe lângă moravurile și obiceiurile lor străbune, Românii s'au conservat și portul lor pitoresc, căruia femeile române prin diferite țesături și cusături făcute cu multe măiestrie îi dau deosebită valoare artistică.

Deja de mai mulți ani o damă cu mult simț artistic a societății române din Transilvania, dna Maria Cosma, soție de director de bancă, a început a colecta aceste deosebite de interesante produse ale industrie casnice românești pe cari gentila dsale fiică, dsoara Minerva Cosma, le-a publicat acum într-o foarte prețioasă colecție intitulată: «Ornamente de industrie română de casă».

Această lucrare merită să fie cunoscută și afară de Ungaria, deoarece ce nu numai lumea femeiască găsește în ea deosebite motive de artă, dar și pentru industrie, îndeosebi pentru industria artistică este prin extraordinarul simț artistic și prin motivele de bun gust cu cari a fost alcătuită de un neprețuit interes. Aceste lucruri ale femeilor române sunt atât de originale și drăgălașe, atât de vii în colorii ca un buchet al unor minunate flori de câmp, cari își deschid potirul pe puternicele creste de stânci ale Carpaților.

Nu numai albiturile și le împodobeste țeranca română cu o sânguință neobosită, ea găsește timp destul în lunile lungi de iarnă ca să facă la războiul ei destul de primitiv covoare și alte țesături bogate în colorii cu cari își înfrumusețează locuința. Când în toate aceste lucruri ornamentele geometrice sunt dominante, se arată și prin aceasta, și dovedește cu prisosință admirabila lucrare a domnișoarei Cosma, bogatul spirit de invenție și simțul deosebit pentru formă și colorii. Domnișoara Cosma ne-a dat puțință să admirăm o clipă comoara bogată a artei poporului român.

Numai bucură ne putem din tot suflul nostru, când ni se dă privilegiul să citim în foile străine despre noi aprecieri atât de binemeritate.

— **Idee bună.** Direcțiunea institutului teologic pedagogic din loc a dat voie tinerimei de sub oblăduirea ei, să ia parte în număr cât mai mare la sfințirea catedralei din Sibiu.

Azi după prânz au și plecat spre Sibiu douăzeci de inși.

— **Doctorul Alex. M. Pop,** specializat în morburile interne, medic balnear, își reîncepe praxa medicală în băile Herculanee cu 1 Mai c.

— **Principii arestați pentru furt.** În castelul Busedow (Prusia) au fost aflate o mulțime de obiecte de preț din aur și argint, cari toate sunt furate de prin otelurile mari din capitalele europene. În urma richizității procurorului castelul a fost sigilat, iar proprietarii lui, principele și principesa Wrede, arestați într'un otel lângă Madrid, spre a fi estradați Germaniei pentru furt.

— **Maxim Gorki dat în judecată.** Maxim Gorki a fost din nou dat judecății pentru motivul, că ar fi favorizat în străinătate mișcarea revoluționară în contra Rusiei.

— **Invățător harnic.** Primum următoarea corespondență: Invățătorul Romulus Ioanovici din comuna Birna, în scurt timp, de când funcționează ca invățător în numita comună, a arătat destul progres, adecă acum de curând a înființat și cor în comună, care pentru o comună așa de mică este destul de bun. Și prima dată în ziua Bunei-Vestiri a cântat în biserică liturghia pe 4 voci de Vidu. Iar în ziua de florii la invitarea colegului său Ioan Petrescu și a economului Petru Lerinți din comuna Sarazani, au bine-voit a se osteni de a venit în comuna noastră, și a cântat în sfânta Biserică aceiași liturghie. Biserica era ticsită de oameni care doriau să audă cântând corul, care pe la noi numai după spusele altora se cunoște. Deci cu aceasta ocaziune noi locuitorii com. Sara-

zani, am rămas adânc impresionați. Primiască deci și pe calea aceasta coriștii din comuna Birna sincere mulțumiri din partea noastră. Laudă și recunoștință merită deci susnumitul invățător pentru osteneala ce-și dă pentru de a face progres și tot odată nume bun comunei. Respect și onoare se cuvine tot odată și judeului com. Ioan Borșun care la toate îi dă mână de ajutor dlui invățător. Din aceste se vede cât plătește buna înțelegere dintre conducătorii poporului. Înainte numai și Dumnezeu cu voi!

— **Cor de plugari în Șiclău.** Primum îmbucurătoare știre, că în frunțașă comună Șiclău, țărani în însuflețirea lor pentru tot ce e bun și folositor, s'au hotărât să facă cor sub conducerea dl. inv. Ioan Bele. Hotărârea lor au și dus-o la îndeplinire, căci de câteva săptămâni fac probe, care sunt destul de succese.

Pe când se va face sfințirea de biserică vom avea privilegiul să-l ascultăm acest cor.

— **Moartea prințului Henric VII Reuss.** Fostul ambasador al Germaniei la Viena, Petersburg și Constantinopol, a murit în ziua de 2 Mai în etate de 82 ani.

După terminarea studiilor sale juridice și agronomice a intrat la 1853 în serviciul legațiunii prusiane din Viena. El și-a terminat cariera diplomatică la 1894, după ce a fost colaboratorul prințului Bismarck 23 ani.

— **Numărul locuitorilor în Serbia.** Conform recensământului ultim, încheiat în 31 Dec. 1905, locuitorii Sârbiei sunt în număr de 2,688.961 și anume: 1,383.784 bărbați și 1,305.177 femei. Pe un kilometru pătrat se vin 55.7 locuitori. Belgradul are 80.747 locuitori.

— **Călătorie sub vagon.** Un tânăr român cu numele Dimitrie Huliță, viticultor din Constanța, dorind să ajungă la Paris și neavând bani pentru călătorie, s'a ascuns pe bordul unui vapor ce mergea la Constantinopol. Sosit aici, a isbit să se ascundă sub platforma unui vagon restaurant, în care poziție a ajuns până la locul de destinație — Paris, unde fu găsit pe jumătate mort de oboseală de organele gării la curățirea vagonului. Se zice, că această călătorie alui Huliță nu e prima de felul acesta.

— **Ceremonie în Petersburg.** Cu prilejul deschiderii Dumei va avea loc în palatul de iarnă din Petersburg în prezența împăratului o ceremonie după care aleșii Dumei vor primi cărțile de intrare.

— **Femeile engleze,** nici odată nu folosesc al față decât «Lapte de castravete» ce se găsește în adevărata calitate engleză în farmacia în Balassa K., în Budapest—Erzsébetfalva. Spre influință sigură și e nesticăcios, ce deja după folosire de 2—3 ori înlătură ori-ce pete de pe față și aceleia îi dă tinereța și fineța.

Să grijim ca pe fiecare sticlă numele «Ballassa» să se găsească. Sticla cu 2 coroane, sapunul englez de castravet 1 cor., pudră de castravet 1'20. Se află în toate farmaciile. Prin postă se capătă din farmacia lui Ballassa Kornel, Budapest—Erzsébetfalva.

Se capătă în Arad la farmacia Földes Kelemen și la drogueria lui Vojtek și Weisz.

— **Magazin de stofă de fabrică, Leichner și Fleischer,** Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3'30—4'40—6'60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuros probe. *Leichner și Fleischer,* Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

— **Beția duce la păcat și mizerie.** Atragem atenția asupra anunțului „Am fost bețiv” al spițeriei lui Frankl Antal din Seghedin.

BIBLIOGRAFIE.

A apărul «*Lucașărul*» nrul 8. cu următorul cuprins bogat și admirabil:

Suflet (poezie) de O. Goga. Paznicii de George Stoica. Idilă de C. Ionescu. În Pribejie (poezie) de I. Borcea. V. E. Moldovanu își mântue drama sa «Pintea viteazul» ce a fost prezentată și la concursul din 1904, publicat de societatea pentru teatru. A fost cea mai bună dintre câte au intrat. Urmează apoi cronică bine îngrijită.

Posta Redacției.

Dlui N. Bremleu. Surducul-mic. Dacă are cineva pământ într-o comună vecină nu poate să adune darea d'acolo cu cea din alt sat, ca să dea cenzul cerut.

Pentru alți pot reclama, dar numai în comuna proprie și dacă Dta ești suscept, la din contră nu. În întrebările celelalte afii deslușiri în cele publicate despre alegători în foaia noastră. Timbre nu trebuesc.

Economie.

Arad, 12 Mai 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 11 Mai.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.60—13.62
Orz pe Aprilie	15.82—15.84
Cucuruz pe Mai	13.32—13.34
Grâu de toamnă pe 1096	13.76—16.78

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.56—13.58
Ovăs pe Aprilie	15.42—15.50
Cucuruz pe Mai	13.36—13.38
Grâu de toamnă pe 1906	16.76—16.78

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15.10—15.20
„ 79—100 „	„
Secară: 100 „	12.20—12.30
Orz: 100 „	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klgr.	14.10—14.20
„ cernut 100 klgr.	13.30—13.30
Cucuruz nou 100 „	13.00—13.10
„ vechiu 100 klgr.	„

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158.—
„ „ „ mic	„ 160.—
„ brut „ mare	„ 156.—
„ „ „ mic	„ 158.—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei»:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Grădina „Mikádó”.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că azi Sâmbătă după ameazi am deschis grădina **Mikádó** și invit la aceasta onor. public cu onoare.

După ameazi dela 5—7 ore mare concert dat de muzica militară. — Intrare liberă.

Cu stimă:

Szűsz Mór.

BANCA NATIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA.

1905 22 April		ACTIV	1906 15 April 22 April		
64794848	{	45475848 Reserva metalică Aur	74025825	105317461	104533325
4255185		19319000 " trate Aur	30507500	1688545	1777810
37268236		Argint și diverse monete		50238229	45662769
18450505	{	Portofoliu Român și Străin		24180258	24446047
11999990		*) Impr. contra ef. publice	5451600	11999924	11999924
14316173		" " " " in cont curent	18994447	14983507	14983507
1701300		Fonduri publice		2914292	2914292
5669837		Efectele fondului de rezervă		5768182	5768197
575382		" " " amortisarea mob. și material		602231	602371
546477		Imobili		604700	607754
83309762		Mobilier și Mașini de Imprimerie		82513980	83249680
20891383		Cheltuieli de Administrațiune		21422756	25941851
16857257		Deposite libere		19214097	18703830
280639341		Compturi curinți		341448162	341191357
		Compturi de valori			
12000000				12000000	12000000
19771835		Capital		21036346	21073386
2946244		Fondul de rezervă		3105044	3140124
161907250		Fondul amortisării imobilelor și material		222008630	220889660
704250		Bilete de Bancă în circulațiune		784162	838507
83309762		Dobânzi și beneficii diverse		82513980	83249680
		Deposite de retras			
280639341		Compturi curinți		341448162	341191357

Scomptul 5%
*) Dobânda 6%

Cele mai fine și mai elegante haine
pentru bărbați, copii
și cel mai potrivit și cel mai ieftin
sivor de cumpărare pentru ori-ce îm-
brăcăminte se află la

Moskovitz Zsigmond
Arad, Edificiul teatrului

unde e asortiment bogat și
cel mai bun croi.

Trag atențiunea binevoitoare a P. T. preoți,
precum dnilor teologi și pedagogi asupra îm-
brăcămintelor

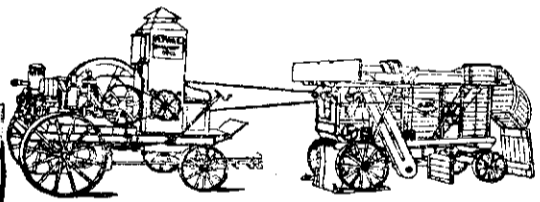
„Șaguna“

făcut de mine, ce se poate cumpăra exclu-
siv numai la mine, precum și redingate și
veste preoțești.

Ori-ce îmbrăcăminte cumpărată dela mine,
se străformă după măsura corpului fără nici
o plată.

Telefon-nr. pentru orași și comitat: 534.
Intrebuițarea telefonului pentru P. T. public
e gratuită.

Comande din provincie se efectuează
momentan.

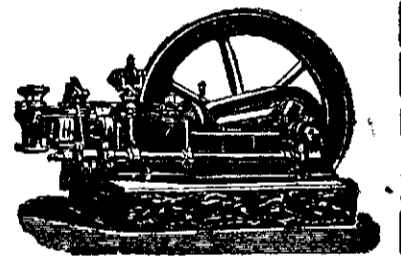

Primesc

transformări de triere, automate pentru
arat, ș. a. lampe de acetilen și tot felul
de mașini de macinat, mașini de fabrici
cu ajustare deplină, apoi tot felul de
lucrări de dulgherii și raparaturi de ma-
șinării.

LEEL ÖSSY IMRE

turnătorie de oțel, fer și metalurgii și atelier de reparări de mașini
Timișoara-Iosefin, Strada Pacsirta nr. 4.

Espedez

mașini de abur, cazane, apaducte și
pumpe pentru fântâni, apoi fer, oțel și
și metal turnat în formă brută ori pre-
lucrată după orice formă și desemn.

Cumpăr ori schimb
mașini vechi, fer bătrân și ori ce fel
de metalurgii.

F a b r i c
mașini pentru sămanat și pus
de cucuruz
greble de fân, pluguri
și prese de vin.

FISCHER KÁROLY

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherczeg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sale de sirmă ca: țesături de
sirmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit
mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară
de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat
sistem Bachler. Pregătește țesături de maa și fabrică
de îngrădit de grădini, grădiul public, curți de galițe și
plăduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru
scopuri delucrări de pământ, nisip, petriș, și pentru lu-
crări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de piv-
nițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintei la
locomotive, mori și cosuri de fabrici. Somiere elastic,
de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în pri-
viața asurintei de a se ținea curat sunt foarte recoman-
dabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pen-
tru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din
aceasta branșe — cu prețuri din cele mai moderate.

P. T.

Avem onoare a anunța prea on. public
și mult stimaților nostri mușterii, că din cauza
măririi chiriei ne-am mutat prăvălia, care am
avut-o de mai mult de 25 de ani în Piața
Andrássy nr. 20, în palatul Fischer
Eliz,

în strada József főherczeg nr. 11
casa MÜLLER (colț cu strada Karolina).

Din cauza, că avem un local închiriat
cu mult mai ieftin, ca cel de până acum,
suntem în plăcîta poziție de a servi pe on.

noastră clientelă cu prețuri și mai convena-
bile ca până acum.

Atragem atențiunea prea onor. public
asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate
cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu
vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu bine-
voitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă

Kilényi C. és Tsa

„La plumbul vânător” — József főherczeg-ut nr. 11.

Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata esclusiv de maeștrii aradani

MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.

Înd seopul nostru a aduce în contact direct publicul cu măeștrii, punem la dispoziția onorabilului public

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducelui
Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11.

